

БІБЛІОТЕКИ ХАРКІВЩИНИ: ВИКЛИКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: НЕТВОРКІНГ ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

Інформаційний звіт

27 вересня 2024 року у Харкові відбувся онлайн-нетворкінг «**Бібліотеки Харківщини: виклики російсько-української війни**», присвячений Всеукраїнському дню бібліотек. Організаторами заходу виступили Харківське обласне відділення (філія) ВГО «Українська бібліотечна асоціація» (ХОВ УБА), Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка; партнером Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. У нетворкінгу взяли участь близько 200 працівників бібліотек різних систем та відомств Харківщини, а також Вінниччини, Дніпропетровщини, Донеччини, Київщини, Миколаївщини, Львівщини та інших регіонів України. Модерувала захід заступниця директора з наукової роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка, PhD (соціальні комунікації) **Людмила Глазунова**.

Бібліотечний форум розпочався з вшануванням пам'яті захисників та захисниць, які віддали життя за нашу країну, та всіх загиблих. З вступною промовою виступила директорка ХДНБ ім. В. Г. Короленка, голова ХОВ УБА, заслужений працівник культури України **Наталія Петренко**. Вона наголосила, що йде третій рік війни, професійна спільнота Харківщини продовжує працювати на Перемогу України, зберігаючи національну спадщину та культурну ідентичність. Харківське відділення УБА як хедлайнер бібліотечної спільноти Харківщини, завдає організаційні вектори роботи відповідно до державних стратегій, що сприяє ефективному функціонуванню бібліотек як невід'ємної складової культурного ДНК нації. Здійснюється комунікація та налагодження партнерських взаємозв'язків між бібліотеками, видавництвами та іншими закладами культури. Особливо важливим, відзначила промовиця, це стало з 24 лютого 2022 року, коли цінності життя та незалежності набули нових значень. Завдяки високому професіоналізму та наполегливості бібліотекарів Харківщини і всієї України робиться все можливе для збереження культурної спадщини нашого народу. Внаслідок співпраці бібліотекарів, потужної допомоги з боку іноземних партнерів, сьогодні маємо можливість продовжувати та розвивати свою діяльність, підтримувати колег.

У березні 2023 року на звітно-виборній конференції ХОВ УБА було проаналізовано роботу харківських бібліотек в умовах воєнного стану. Під патронатом ХОВ УБА реалізується ряд проєктів, ініційованих зокрема ХДНБ ім. В. Г. Короленка: «Бібліотечна енциклопедія Харківщини», «Школа бібліотечного журналіста», «Метабібліографія Харківщини», «Електронна бібліографія», «Бібліотеки Харківщини в умовах воєнного стану», міжнародна науково-практична конференція «Короленківські читання» та інші. Харківські бібліотекарі беруть участь у Всеукраїнському проєкті

«Архівування документів про війну» (організатор ВГО «Українська бібліотечна асоціація»; координатор: ХДНБ ім. В. Г. Короленка, з липня 2023 р.) та багатьох інших. Наголошувалося, що останнім часом потоваришували з Американською бібліотечною асоціацією (ALA) (м. Чикаго), бібліотекарями, викладачами й студентами Гарвардського університету, університету Маршала (м. Хантінгтон, Західна Вірджинія), Школою інформації (м. Сан-Хосе, Каліфорнія). Ми вдячні колегам за допомогу та можливість висвітлювати події культурного спротиву на міжнародних симпозіумах, конференціях, у подкастах. На завершення директорка побажала всім не втрачати мужності, стійкості, продовжувати професійно і якісно робити спільну справу – відстоювати нашу державу на інформаційному та культурному фронті.

Завідувачка відділу науково-методичної роботи Харківської обласної універсальної наукової бібліотеки **Ганна Бакаєва** презентувала зворушливу доповідь «Незламна Харківщина: робота публічних бібліотек під час війни». Було відзначено сумну статистику знищених та пошкоджених бібліотек області, кількість яких зростає щороку. Проаналізовано новації, характерні для різних напрямків діяльності бібліотек. Не дивлячись на постійні ворожі обстріли, кадрові проблеми, наголосила доповідачка, публічні бібліотеки продовжують розвиватися як центри громад і спільнот.

Головна бібліотекарка відділу науково-методичної роботи ХДНБ ім. В. Г. Короленка **Ірина Карнаух** ознайомила з реалізацією мультиплатформного проєкту «Бібліотеки Харківщини в умовах воєнного стану». Ініційований на початку збройної агресії російської федерації проти України, він набув розголосу у бібліотечних колах України та за її межами. Активно задіяні не тільки працівники ХДНБ ім. В. Г. Короленка, а й члени харківського відділення УБА.

Про діяльність бібліотек ЗВО Харківського обласного об'єднання під час російсько-української війни розповіла директорка Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна **Ірина Журавльова**, а координацію інформаційно-ресурсного обслуговування користувачів Територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек Харківської області під час війни висвітлила директорка Наукової бібліотеки Державного біотехнологічного університету, голова координаційної ради Територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек м. Харкова та Харківської області, PhD (соціальні комунікації) **Наталія Ніколаєнко**. Розглянуто досвід та специфіку роботи харківських бібліотек для дітей у воєнний час, на якому зосередила увагу заступниця директора КЗ «Харківська обласна бібліотека для дітей та юнацтва», членкиня президії ХОВ УБА **Валентина Лупіцька**. Йшлося зокрема про популярні обласні конкурси серед дитячих бібліотек «Лідер читання», «Творчі канікули», участь у всеукраїнських конкурсах, організованих Національною бібліотекою України для дітей, роботу музею «Блокпост пам'яті. Харків», бібліотечну діяльність з підтримки ментального

здоров'я (як читачів, так і внутрішньо переміщених осіб), міжнародне партнерство, волонтерство бібліотекарів тощо.

Досвід роботи Ізюмської центральної міської бібліотеки, яка однією із перших опинилася в зоні окупації і зазнала значних втрат, висвітлила директорка цієї бібліотеки **Оксана Завгородня** у повідомленні «Бібліотека як духовний шлях до миру». На інноваціях у послугах для дітей акцентувала увагу бібліотекарка Балаклійської міської бібліотеки №1 КЗ «Публічна бібліотека Балаклійської міської ради Харківської області» **Ірина Гладка**. Вона докладно розглянула зокрема роботу виїзної «Бібліотеки з рюкзачка» до віддалених міст громади, яка набула великої популярності серед дітей, і працює наразі за графіком.

Учасників нетворкінгу привітала з професійним святом голова обкому культури Харківської обласної профспілки працівників культури **Надія Юшина** та надала юридичні консультації з питань трудових відносин та соціального захисту, що хвилювали бібліотекарів.

Директорка ХДНБ ім. В. Г. Короленка, голова ХОВ УБА **Наталія Петренко** підбила підсумки акції «Харківські видавництва – пошкодженим бібліотекам Харківщини», оголошеної харківським відділенням УБА до Всеукраїнського дня бібліотек. До акції долучилися видавництва «Ранок», у якому на кошти членів ХОВ УБА було придбано 180 книг, «Основа», «Олександр Савчук» та ін. Добірки видань поповнять фонди міських та селищних бібліотек області, що зазнали значних пошкоджень внаслідок повномасштабної збройної російської агресії. В Ізюмському районі, це Ізюмська центральна міська бібліотека, Балаклійська центральна бібліотека для дітей, Капитолівська сільська бібліотека Оскільської сільської громади, КЗ «Барвінківська міська бібліотека» Барвінківської міської ради; в Куп'янському районі: КЗ «Шевченківська публічна бібліотека» Шевченківської селищної ради; в Харківському районі: Бібліотека для дітей Дергачівської міської громади, Ліснянська бібліотека – філія Малоданилівської селищної громади; Малоданилівська публічна бібліотека КЗ «Центр культури та дозвілля» Малоданилівської селищної ради; в Чугуївському районі: КЗ «Слобожанська публічна бібліотека» Слобожанської селищної ради, Новобурлуцька сільська бібліотека-філія Печенізької селищної громади, Борщівська сільська бібліотека-філія Печенізької селищної громади, Старосалтівська селищна бібліотека Старосалтівської селищної ради.

На завершення нетворкінгу керівник відділу корпоративних продажів видавництва «Ранок» **Євгеній Олександров** привітав бібліотекарів з майбутнім професійним святом та наголосив на особливостях співпраці видавництва та бібліотек в умовах воєнного стану.

Доповіді та повідомлення, виголошені учасниками нетворкінгу, засвідчили чітке розуміння того, що саме на цьому переломному історичному етапі бібліотеки трансформуються у пришвидшеному темпі, стають місцем творення сучасної культури українського народу, центром життєдіяльності громад і спільнот, простором для співпраці та нових відкриттів.